

Ο νέος ΣΥΡΙΖΑ, οι δυνάμεις που απελευθερώνει, και η αντικαπιταλιστική Αριστερά

Αναδημοσίευση από το commune.org.gr

του Ηλία Ιωακείμογλου

Καθώς ετοιμαζόταν να κάνει τις δηλώσεις της, ηττημένη από τον Στέφανο Κασσελάκη η Έφη Αχτσιόγλου, σήκωσε την γροθιά της, όχι σαν μια φευγαλέα κίνηση, αλλά επίμονα, αλλά ήταν πολύ αργά. Προφανώς δεν είχε καταλάβει τι συνέβαινε εκείνη την στιγμή: το κόμμα της είχε πλέον χάσει επαφή με όλες τις κοινωνικές τάξεις πλην της ανώτερης, προοδευτικής μικροαστικής τάξης.

Όταν η Έφη Αχτσιόγλου σήκωσε την γροθιά της

Στις εκλογικές περιφέρειες της Αθήνας, όπου συγκεντρώνονται μεγάλες μάζες υποτελών κοινωνικών τάξεων (το προλεταριάτο της βιομηχανίας και των υπηρεσιών, αλλά και ένας ολόκληρος γαλαξίας ανέργων, αποκλεισμένων, όσων υφίστανται υλική στέρηση εξαιτίας του χαμηλού εισοδήματός τους, εκτεταμένης φτώχειας, και όλων των άλλων) ο ΣΥΡΙΖΑ υπέστη καθίζηση στις εκλογές του 2023: στον Δυτικό Τομέα των Αθηνών, στην Δυτική Αττική και στην Β' Πειραιά, η εκλογική του επιρροή μειώθηκε σε σχέση με το 2019 περίπου στο μισό ποσοστό. Η απαγκίστρωση των υποτελών κοινωνικών τάξεων από τον ΣΥΡΙΖΑ είναι πλέον ορατή στα αποτελέσματα των εκλογών: έχει επέλθει η διάρρηξη των σχέσεων εκπροσώπησης των υποτελών κοινωνικών τάξεων από τον ΣΥΡΙΖΑ. Όταν, λοιπόν, η Έφη Αχτσιόγλου σήκωσε την γροθιά της, ο παραλήπτης του μηνύματος δεν ήταν πια εκεί.

Λιγότερο αποδυναμωμένη εκλογικά εμφανίζεται η σχέση που μονίμως έχει ο ΣΥΡΙΖΑ με τα προοδευτικά μικροαστικά στρώματα, ιδιαίτερα τα πιο εύπορα, με τα οποία διατηρεί προνομιακή σχέση επειδή γνωρίζει πώς να συνομιλεί με αυτά, χάρη στην καταγωγή

του από το ΚΚΕ εσωτερικού και τον Συνασπισμό του Κωνσταντόπουλου και της Δαμανάκη. Τι πιο φυσικό, αφού σε ολόκληρη την πορεία του από τον Σεπτέμβριο του 2015 μέχρι σήμερα εκπροσώπησε τα συμφέροντα, τις αξίες, τον πολιτισμό και την αισθητική ακριβώς αυτών των προοδευτικών μικροαστικών στρωμάτων και δεν μπόρεσε να συνομιλήσει ούτε για μια στιγμή με τον κόσμο της ανειδίκευτης και λιγότερο ειδικευμένης μισθωτής εργασίας, δηλαδή με τον κορμό του προλεταριάτου.

Enter Kasselakis

Η απαγκίστρωση των υποτελών κοινωνικών τάξεων από τον ΣΥΡΙΖΑ, ήταν αυτή που οδήγησε στη βαθιά ήττα και στην επακόλουθη διαδικασία επαναπροσδιορισμού του τρόπου ύπαρξης του κόμματος. Ήταν επομένως αυτή που άνοιξε το σημείο υποδοχής στο οποίο ήρθε και αγκυροβόλησε ο Κασσελάκης. Και η άγκυρά του «έπιασε» επειδή εκπροσωπεί ακριβώς αυτό που αντιστοιχεί στη μοναδική σχέση εκπροσώπησης που απέμεινε στον ΣΥΡΙΖΑ, δηλαδή τη σχέση εκπροσώπησης της μισθωτής, μορφωμένης, κοσμοπολίτικης, ταξικά επαμφοτερίζουσας, επικοινωνιακής, πολιτισμένης και καθώς πρέπει μικροαστικής τάξης. Ο Κασσελάκης είναι η μοντέρνα έκφραση αυτής της εκπροσώπησης (που δεν περιλαμβάνει την «παλαιά» μικροαστική τάξη του εμπορίου, της βιοτεχνίας κλπ).

Είναι δε ο Κασσελάκης ικανός να εκπροσωπήσει την προοδευτική μικροαστική τάξη επειδή αυτός (και κανένας άλλος από τον παλιό ΣΥΡΙΖΑ) είναι ο φορέας του κατάλληλου ιδεολογικού και σημειολογικού περιεχομένου, που είναι ο νεοφιλελεύθερος «δικαιωματισμός»: ανθρώπινα, κοινωνικά και πολιτικά δικαιώματα, όχι ισότητα αλλά ισότητα των ευκαιριών, εξύμνηση της ατομικής ελευθερίας και της ιδιωτικής πρωτοβουλίας στην «ελεύθερη οικονομία» και στην κοινωνία των πολιτών, ίση αμοιβή για ίση εργασία, δικαιώματα των γυναικών και των lgbtq+ και ούτω καθεξής. Επειδή, λοιπόν, αυτή η συγκεκριμένη ιδεολογία, του δικαιωματισμού, έχει την υλική της βάση στην προοδευτική μικροαστική τάξη, ο Κασσελάκης είναι ο πιο κατάλληλος ηγέτης για τον νέο ΣΥΡΙΖΑ, και όσα πει και πράξει στο μέλλον θα βρίσκονται σε αντιστοιχία με την ταξική σύνθεση που

εκπροσωπεί το κόμμα. Μάλιστα, το γεγονός ότι εκλέχθηκε από την βάση του κόμματος, δείχνει ότι η πλειονότητα των μελών του ΣΥΡΙΖΑ ή έστω ένα μεγάλο μέρος τους είναι ήδη εναρμονισμένο με την νέα κατάσταση των πραγμάτων.

Η πρώτη εντύπωση που μας έδωσαν τα λόγια του, στους περισσότερους, ήταν ότι πρόκειται για μια πρόσοψη χωρίς περιεχόμενο, ένας άδειος γυαλιστερός κουβάς. Μας διέφυγε ότι το περιεχόμενο βρίσκεται στην ίδια την επιφάνεια, όχι στο εσωτερικό όπως περιμέναμε. Το περιεχόμενο δεν βρίσκεται μόνο στα λιγοστά λόγια που μας είπε, βρίσκεται κυρίως στην ίδια την ιστορία και την προσωπική ζωή του Κασσελάκη, η οποία κραυγάζει το περιεχόμενο του νεοφιλελεύθερου δικαιωματοσμού.

Εάν έτσι έχουν τα πράγματα, το μέγιστο που θα μπορεί να επιτυγχάνει στο μέλλον ο ΣΥΡΙΖΑ, είναι να λειτουργεί ως η προοδευτική αντιπολίτευση του μητσοτακικού νεοφιλελευθερισμού, που δεν αναπτύσσει την δικαιωματική του πλευρά ως όφειλε εάν ήθελε να παραμείνει πιστός στην ιδεολογική του κληρονομιά, προκειμένου να επιτύχει τη εγκόλπωση ενός μέρους της ακροδεξιάς στην ΝΔ -και πράγματι το επιτυγχάνει.

Τι σημαίνουν αυτά για την αντικαπιταλιστική αριστερά;

Η διάρρηξη των σχέσεων εκπροσώπησης των υποτελών κοινωνικών τάξεων από τον ΣΥΡΙΖΑ προφανώς απελευθερώνει δυνάμεις που παρέμεναν εγκλωβισμένες στο εσωτερικό του. Η ελκυστικότητα της αντικαπιταλιστικής Αριστεράς έναντι αυτών των δυνάμεων, πέραν της παρουσίας της στους κοινωνικούς αγώνες η οποία είναι ούτως ή άλλως δεδομένη, θα εξαρτηθεί και από την ικανότητα των πολιτικών οργανώσεων να προτείνουν δικό τους, ιδεολογικά και ταξικά αυτόνομο αντικαπιταλιστικό πολιτικό σχέδιο για ιστορικές αλλαγές στον τρόπο με τον οποίο εργαζόμαστε και στον τρόπο με τον οποίο ζούμε καθημερινά. Και δεν φτάνει αυτό, πρέπει κιόλας στο σχέδιο/πρόγραμμα αυτό οι υποτελείς κοινωνικές τάξεις να αναγνωρίζουν το δικό τους συμφέρον και τις δικές τους αξίες, και πρέπει το δικό τους συμφέρον να

παίρνει την μορφή του συμφέροντος της κοινωνικής πλειοψηφίας.